

որ քաղաքը յուզարկելու է: Չեմք կարծեր որ Տփլիսը ցուցնէ մեզ, զոր եւ չեմք կարող մայր հայրենիք անուանել, եւ յորում հասարակ ժողովրդեան սովորական դարձած վրացերէն լեզուն թողուն ու հայերէն խօսիլ սկսածը դեռ քանի մը տարուան բան է. ապա ուրեմն ուր կուզէ որ յուզարկուին այժմ հայոց որդիքը: Իրաւ է որ ինքը այս եւս կրտէ թէ հայերէն խօսիլ եւ գրել սովորեցնել տալ համար. բայց միթէ սոսկ հայերէն, եւ այն աշխարհաբառ խօսիլ սովորեցնելու, եւ աշխարհաբառն ու գրաբառը լի անտանելի քերականական եւ ուղղագրական սխալանք գրել սովորեցնելու համար՝ կարժէ արդեօք ստիպել տարաբնակ հայերն որ Հայաստան յուզարկեն իրենց որդիքը: Գնեմք թէ արժէ. դարձեալ կհարցնեմք, ուր յուզարկեն, Հայաստանի որ քաղաքին կամ որ գեղին կամ որ վանքին ուսումնարանը...

Ոչ, Պարոն Աղաբէգեան, որքան եւ սաստիկ եւ եռանդուն լինի մեր հայրենասիրութիւնը, պէտք է զգուշանամք յանկարելիսն ձգտելոյ. պէտք է զայն ընեմք նաեւ այժմ՝ ինչ որ հինգերորդ դարուն մէջ անգամ ընելու ստիպուեցան մեր երանելի նախնիքը, մինչդեռ անհամեմատ առաւելութեամբ շէն էր Հայաստան ուսումնասէր թագաւորով, հը-

զոր նախարարներով, հարուստ իշխաններով, իմաստուն եկեղեցականներով, ծաղկեալ վաճառականութեամբ եւ ամենայն քաղաքական բարեկարգութեամբ: Պէտք է որ ինչպէս նոքա կճանաչէին յայնժամ Աղեքսանդրիոյ, Բիզանդիոնի, Աթէնքի եւ Հռովմայ ուսումնական առաւելութիւնը, եւ այն քաղաքաց համալսարանները կ'յուզարկէին իրենց հասարակ դպրոցներուն յառաջագէժ աշակերտները, այսպէս եւ մեք՝ թէ տարաբնակ եւ թէ մօտաբնակ որդիքս Հայաստանի՝ որ մը առաջ ունենամք մեր գտնուած տեղերուն մէջ հասարակ եւ միջակ դպրոցներ եւ ուսումնարաններ, յորս կարելի լինի հայերէնը լաւ սովորիլ. բայց չմոռնամք որ բարձրագոյն գիտութեանց եւ արուեստից համար դեռ շատ տարիներ կարօտ պիտի լինիմք Մոսքուայի, Փետրպուրկի, Փարիզու եւ Լոնտոնի համալսարաններուն: Ապա թէ ոչ, մինչեւ ցերը խաղալիկ պիտի դառնայ մեր ժողովուրդը քանի մը թերալարժ եւ թերուսումն անձանց, որ իրենք զիրենք իմէջ կուրաց միականի տեսնելով՝ կուզեն կարծեցրնել թէ մէկ մէկ հարիւրաչեան Արգոններն, ամէն բան տեսնող, ամէն բան գիտցող, եւ ամէն չգիտցած բաներնուն վրայ համարձակ վճիռներ տուող:

Ա. Ռ. Ա. Կ

Ճ Ա Ն Ճ .

եղ մը յոգնած տուն կը դառնար իդաշտէն .
եղջիւրին ծայրը բազմած էր ճանճ փոքրիկ .
ճանճին մէկը դիմացն ելաւ բըզզալէն ,
Հարցուց միւսին. «Ուստի կուգաս, ճանճ քուրիկ»:

Իսկ նա ուռեցաւ ,
Փըչեց ինքըզինք ,
Պատասխան տրւաւ ,
«Մենք գաշտ հերկեցինք»:

Առակ ըսածըդ այսպէս ահա միշտ
Իրական դէպքի օրինակ է ճիշտ .
Քեզ չեն պատահած այնպիսի անձինք
Որ կըսեն միշտ , «Մենք սանկ ու նանկ ըրինք»: